

Hlas Nového Mesta

Ročník XXV. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 7-8/2015

Tržnica dostala novú klimatizáciu

Kde sa nám podarilo skrášliť kus prostredia

Posledný školský mesiac bohatý na zážitky

Centrum včasnej intervencie pomôže najmenším

Milí čitatelia,

leto sa ešte len začína, no pridel mimoriadne horúcich júnových dní naznačuje, že sa budeme často utiekať do chládku, alebo hľadať útočisko vo vode. Našťastie, Nové Mesto má svoje prírodné i mestské kúpalisko, kolibský les i zopár parkov, kde môžeme tráviť chvíle voľna. V posledných mesiacoch sme ich čistote venovali viac pozornosti a poďakovanie patrí každému, kto obetoval sobotňajšie dopoludnie a prišiel pomôcť.

Príjemnejšie prostredie ocenia návštevníci Tržnice na Trnavskom mýte, kde krátko pred letom spustili pracovníci EKO-podniku novú klimatizačnú jednotku. Je to ďalší krok v jej modernizácii, aby sa tento špecifický priestor v Bratislave zachoval. Rovnaký cieľ sledujú mladí architekti, umelci aj aktivisti, keď oživia dianie v Tržnici kultúrnymi podujatiami. Po minuloročnom festivale súčasného umenia Tutti Frutti slávila v máji úspech spoločenská hra inšpirovaná televíznou šou Pevnosť Boyard. Česká umelkyňa Kateřina Šedá ňou poukázala na unikátnosť a architektonickú hodnotu budovy i na spoločenskú funkciu, akú Tržnica už dlhé roky plní.

V posledných týždňoch sme s radosťou sledovali strihanie pások na významných pracoviskách aj v zrekonštruovaných novomestských školách a škôlkach. Transplantačná jednotka v Národnom onkologickom ústave a Centrum včasnej intervencie na Háľkovej ulici pomôžu skvalitniť zdravotnú starostlivosť - ich význam ďaleko presahuje hranice Nového Mesta. Zmodernizované a rozšírené materské školy sú síce záležitosťou lokálnou, no pre rodičov malých detí nemenej dôležitou.

V strede letného dvojčísła nájdete program kultúrnych i športových podujatí, ktoré pre vás mestská časť pripravila ako súčasť Novomestského kultúrneho leta 2015. Veríme, že naplnia vaše očakávania a pekné chvíle zažijete nielen pri sledovaní koncertov a filmov, ale i pri spoločnom cvičení.

Príjemné čítanie!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

V NOÚ zachránia viac životov

str. 6

Tržnica Bojárt nás vtiahla do hry

str. 10

Tiché šachové boje na Vajnorskej

str. 11

V lete o čosi viac kultúry i športu

str. 12

Deti oslávili svoj deň

str. 14

Cyklotrás máme stále málo

str. 16

Obálka:

Fontánka v obnovenom parku na Háľkovej nadchla deti okamžite
Snímka Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 30. 6. 2015,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Ing. Marek Líška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Mgr. Marek Tettinger, **tajomník:** Mgr. Ján Borčin.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.
Tlač: UltraPrint, s.r.o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 7-8/2015.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

0908 321 737

Linka pre osamelých seniorov

Mladí ľudia sa združujú celkom prirodzene. Vo vyššom veku sa to darí len tzv. „spoločenským typom“. Ak osamelý senior, ktorý k nim nepatrí, zväčša stojí pred problémom. Sieť priateľov si zo dňa na deň nevybúduje. Samota potom ohrozuje nielen jeho duševnú rovnováhu, ale i zdravie, niekedy dokonca život. Našťastie sú ľudia – neraz oveľa mladší, ktorí sa snažia podať osamelým vo vyššom veku pomocnú ruku. Spôsobov je viacero (u nás v Novom Meste využili napríklad šancu participatívneho rozpočtu). Na druhom konci osobitnej telefónnej linky začuje senior chápaný hlas, ktorý chce pomôcť – a spravidla vie aj ako.

Poslanci zvolili kontrolóra

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto má nového miestneho kontrolóra. Na jej hospodárenie bude dohliadať Martin Böhm, ktorý získal v júňovej tajnej voľbe najviac hlasov poslancov miestneho zastupiteľstva. Hlas mu odovzdali pätnásť poslanci. O post miestneho kontrolóra sa pôvodne uchádzalo deväť záujemcov, krátko pred voľbou však poslanec Pavol Galamboš svoju kandidatúru stiahol.

Martin Böhm vystrieda vo funkcii doterajšieho kontrolóra Jána Dubravca, ktorému vypršalo funkčné obdobie v januári 2015. Naším novým kontrolórom je ekonóm s manažérskymi skúsenosťami, ktorý dobre pozná aj prostredie novomestskej samosprávy. Od roku 2011 pôsobil na miestnom úrade ako vedúci sekretariátu starostu a poradca starostu.

Niektorí poslanci v diskusii vyjadrili obavy, či vzhľadom na svoje doterajšie pôsobenie v samospráve Nového Mesta dokáže vykonávať svoju novú funkciu nezávisle. Martin Böhm na takéto obavy nevidí dôvod. „Budem posledný, kto by

chcel na tomto úrade niečo zakrývať. Som tvrdohlavý a keď s niečím nesúhlasím, postavím sa proti tomu. Svojou prácou sa budem snažiť ukázať aj tým, čo ma nevolili, že som dobrou voľbou pre Nové Mesto a jeho obyvateľov,“ povedal novozvolený miestny kontrolór, ktorý sa chce sústrediť najmä na rozpočet mestskej časti, ale aj na verejné obstarávanie. Funkčné obdobie kontrolóra je šesť rokov.

Na júňovej schôdzi zastupiteľstva schválili poslanci aj všeobecne záväzné nariadenia, ktoré prinášajú nové trhové poriadky v Tržnici a na štadióne Interu, kde sa konajú príležitostné trhy.

Okrem toho bolo na programe miestneho zastupiteľstva niekoľko informatívnych materiálov. Jeden z nich informoval o nakladaní s komunálnym odpadom na území Nového Mesta. Konštatuje sa v ňom pozitívny trend: „Oproti roku 2012 mestská časť v rokoch 2013 a 2014 podstatne zlepšila ekologické nakladanie s komunálnymi odpadmi.“ Zhodnotenie odpadu (napr. recyklácia, kompostovanie), ktoré podstatne menej zaťažuje životné prostredie ako skládkovanie či spaľovanie, v oboch spomenutých rokoch prevýšilo 70 percent, pričom v roku 2012 to bolo menej než 30 percent.

(bor), snímky Jana Škutková

S príchodom leta spúšťá Tržnica novú klimatizáciu

V Tržnici na Trnavskom mýte spustili 5. júna novú klimatizáciu. Mobilná jednotka s výkonom 643 kilowattov dokáže v horúcich mesiacoch vychladiť celú budovu. „Vďaka využitiu moderných technológií dokáže nová klimatizácia aj pri nižšej spotrebe energie vytvoriť príjemnú klímu,“ informoval Robert Molnár, riaditeľ EKO-podniku VPS, ktorý Tržnicu spravuje. Podnik verejno-prospešných služieb zároveň finišuje s verejným obstarávaním na vstavanú klimatizačnú jednotku. „Obstarávanie sme v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách mohli spustiť až po schválení rozpočtu mestskej časti,“ vysvetľuje riaditeľ Robert Molnár. Zároveň poďakoval svojim kolegom za nasadenie, ktorým prispeli k rýchlemu a úspešnému inštalovaniu dnešnej alternatívy chladenia. „Treba

poďakovať aj nájomníkom a zákazníkom za toleranciu a pochopenie v predchádzajúcich horúcich dňoch,“ dodal Robert Molnár.

V Tržnici je osadená vzduchotechnika z roku 1985. Okrem toho, že je energetickejšia, je už aj zastaraná. Chladivo, ktoré obsahovala, sa už nesmie používať a v priebehu minulého leta mala niekoľko technických problémov.

Tržnica dopláca na to, že v minulých desaťročiach sa do jej rekonštrukcie a údržby neinvestovalo. To je hlavný dôvod, prečo sa v roku 2012 rozhodlo, že všetok zisk z prevádzky Tržnice bude použitý práve na jej rekonštrukciu. V uplynulých štyroch rokoch bol aj vďaka tomu osadený nový výťah. Vymenili sa staré svietidlá, nahradili nefunkčné inštalácie, elektrické rozvody a vykonali sa ďalšie

rekonštrukčné práce. V modernizácii Tržnice sa bude pokračovať – riaditeľ EKO-podniku avizuje, že do rozpočtu na rok 2016 chce zapracovať rekonštrukciu vzduchotechniky.

Tržnica patrí mestu Bratislava, ktoré ju v roku 1993 zverilo trom mestským častiam: Novému Mestu, Rači a Vajnorum. Podiel na hospodárení sa odvíja podľa kľúča MČ Bratislava - Nové Mesto 71 %, MČ Rača 24 % a MČ Vajnory 5 %. O správu Tržnice sa však stará výlučne Nové Mesto, respektíve jeho EKO-podnik.

Ján Borčín, snímka EKO-podniku VPS

Aj Nové Mesto radí, ako modernizovať samosprávu

Starosta Nového Mesta Rudolf Kusý sa na pozvanie českého ministerstva zahraničných vecí zúčastnil v máji na medzinárodnom seminári v azerbajdžanskom Baku. Cieľom seminára bolo vzájomné odovzdávanie si skúseností s reformou verejnej správy. Seminára sa zúčastnilo 25 expertov z krajín Východného partnerstva (Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Arménsko), ktorí pracujú v oblasti miestnej správy. Organizátorom medzinárodného stretnutia zaujali aktivity Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto v oblasti transparentnosti miestnej správy,

a najmä participatívneho rozpočtu, v rámci ktorého Novomešťania sami rozhodujú o použití časti obecných peňazí.

Na seminári vystúpili medzinárodní experti zo štátnej aj mimovládnej sféry. Podujatie je príspevkom Českej republiky k činnosti platformy Východného partnerstva pre demokraciu, dobré vládnutie a stabilitu. „Skúsenosti zo Slovenska sa dajú veľmi dobre preniesť do krajín, na ktoré sa sústreďujeme. Celý týždeň v Baku sa ukazovalo, že samospráva v krajinách EÚ i Východného partnerstva čelí podobným výzvam. O to dôležitejšia je debata,

ako sa ktorý štát s týmito problémami vyrovnáva,“ povedal Petr Preclík z Odboru politického plánovania Ministerstva zahraničných vecí ČR.

Semináre sa organizujú dvakrát ročne, ďalší bude na jeseň v Prahe. Východné partnerstvo je projekt, ktorý iniciovala Európska únia v rámci európskej susedskej politiky. Jeho cieľom je užšia spolupráca Únie so šiestimi vyššie uvedenými štátmi východnej Európy a Kaukazu. Východné partnerstvo chce v týchto krajinách podporovať politické a hospodárske reformy.

(red)

Výstavbu štadióna opäť riešia úrady

Generálna prokuratúra podala protest proti vydaniu stavebného povolenia na Národný futbalový štadión. Tvrdí, že pri jeho vydaní došlo k viacerým formálnym nedostatkom. Napríklad, pri technickej infraštruktúre neboli uvedené všetky dotknuté pozemky a v stavebnom povolení chýbajú viaceré podmienky. Tie sú však už stanovené v stavebnom zákone či v normách, v stavebnom povolení nie je potrebné opakovať ich. V niektorých prípadoch prokuratúra upozorňuje na nesúladi stavebného povolenia s predloženou projektovou dokumentáciou.

Mestská časť protestu prokurátora nevyhovela a vec postúpila na rozhodnutie nadriadenému orgánu, ktorým je Okres-

ný úrad Bratislava – odbor výstavby a bytovej politiky. Správnosť postupu stavebného úradu Bratislava - Nové Mesto pri vydávaní územného rozhodnutia a stavebného povolenia na výstavbu Národného futbalového štadióna už Okresný úrad posudzoval. Okresná prokuratúra v Bratislave vlni napadla rozhodnutia, na základe ktorých sa začalo s výstavbou. Okresný úrad Bratislava nevyhovel protestu prokurátora. Naopak potvrdil, že postup stavebného úradu Bratislava - Nové Mesto bol v súlade s územným plánom aj s platnou legislatívou.

Národný futbalový štadión plánuje postaviť štát. Cena za výstavbu by nemala presiahnuť 40 až 45 miliónov eur, pričom

časť má financovať futbalový klub Slovan Bratislava. Predseda vlády Róbert Fico v máji avizoval, že stavebné práce by sa mohli začať do konca tohto roka.

(red), snímka Jana Plevová

Stavenisko v jame po bývalom futbalovom štadióne zostalo nateraz opustené

Máte odkaz pre starostu? Do priehradky 35

Písomné návrhy a pripomienky adresované starostovi mestskej časti alebo pracovníkom jednotlivých oddelení Miestneho úradu Bratislava - Nové Mesto môžete uložiť do poštovej priehradky s číslom 35, ktorú nájdete priamo vo vestibule úradu na Juráčkovej ulici č. 1. Označená schránka bude fungovať podobne ako internetový portál *Odkaz pre starostu*, kde občania už dlhší čas podávajú svoje podnety elektronicky. Touto cestou chceme vyjsť v ústrety aj obyvateľom bez prístupu k internetu, aby nemuseli svoje dopyty posilať poštou. Podpísané listy s kontaktnými údajmi odosielateľa sa budú pravidelne vyberať a vybavovať.

(jp)

Šváby v Tržnici nie sú, potvrdili hygienici

Koncom mája musela naša mestská časť riešiť v novomestskej Tržnici neprijemnú udalosť. Neznáma osoba alebo osoby úmyselne roztrúsili v jej priestoroch desiatky švábov. Prevádzku Tržnice na Trnavskom mýte našťastie neohrozili, keďže pracovníci novomestského EKO-podniku VPS veľké šváby včas odchytili. „Okamžite po zistení tejto udalosti sme priestory Tržnice vyčistili,“ skonštatoval riaditeľ EKO-podniku Robert Molnár.

Mestská časť podala trestné oznámenie na neznámeho páchatela. Na celom incidente je zvláštne, že šváby niekto vypustil v Tržnici

deň po tom, čo sa tam skončila kontrola Úradu verejného zdravotníctva. Tú mestská časť zavolať na základe anonymného oznámenia o výskyte švábov. V budove boli rozmiestnené desiatky pascí, ktoré potvrdili, že v nej žiadne šváby nie sú.

Hygienici sa tak do Tržnice museli vrátiť – aj tentokrát však potvrdili, že všetko je v poriadku a vypustené šváby (podľa prvých odhadov ide o exotický druh určený na kŕmenie zvierat) sa EKO-podniku podarilo pochytať. Zákazníci môžu využívať služby Tržnice aj naďalej bez obáv, jej priestory sú čisté.

(red)

Aj malé zmeny zlepšujú naše prostredie

Všetky mamy potvrdia, že piesok je pre malé deti jednou z najväčších letných radostí. Pri detských hrách je prvoradá bezpečnosť, čo si dobre uvedomujú aj pracovníci EKO-podniku, ktorí naše zariadenia spravujú. Obruba pieskoviska na detskom ihrisku na Ľubľanskej sa v jarných mesiacoch dočkala dôkladnej obnovy. Poškodenú obrubu vybúrali, nanovo vybetónovali a natreli. Opravili aj obľúbené drevené sedačky po obvode pieskoviska.

Dobrá údržba a včasný náter predĺžia životnosť každého kovového zábradlia, čím sa zároveň zvýši bezpečnosť chodcov. Zábradlia, ktoré patria mestskej časti, pracovníci EKO-podniku pravidelne čistia a natierajú. V posledných týždňoch dostalo nový náter napríklad zábradlie popri schodoch na Višňovej ulici.

Tak ako väčšina schodov, ani tie na Sibírskej ulici nepatria Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Aby nestrpčovali život miestnym obyvateľom, pristúpilo sa

k trochu neštandardnému riešeniu. Vedenie mestskej časti našlo sponzora, ktorý sa postaral o opravu poškodených schodiskových stupňov a skorodovaného zábradlia.

(red), snímky EKO-podnik VPS (1-3),
Jana Plevová (4-5)

Imelo stromom nesvedčí

Vetvičky imela bývajú obľúbeným doplnkom vianočných dekorácií, no stromom jeho prítomnosť v korunách neprospieva. Imelo biele (Viscum album) je poloparazitická rastlina, cudzopasica zväčša na stromoch starších ako 20 rokov. Rastie na listnatých aj ihličnatých stromoch, jeho koreňový systém je nahradený haustóriami, ktoré prerastajú borku hostiteľa a napájajú sa vlastnými cievami na jeho cievy. V napadnutých rastlinách spôsobuje parazit rôzne škody. Skrakuje výšku a priemer koruny, znižuje vitalitu hostiteľa a vyvoláva jeho predčasnú smrť. Znižuje nasadzovanie plodov, znižuje kvalitu a kvantitu produkovaného dreva a pripravuje podmienky na napadnutie inými škodcami, ako sú hmyz a huby. Keď je strom husto obrastený imelom, zvyšuje sa riziko zlomenia vetiev pri silnom vetre.

Pracovníci EKO-podniku koncom mája odstránili imelo na Račianskom mýte, Teplickej ulici, vo dvore na Družstevnej a pokračovali na iných miestach. Zároveň sa mestská časť obrátila na vlastníkov ďalších pozemkov, aby tak urobili na zelených plochách vo svojej správe.

(jš), snímka EKO-podnik VPS

Dopravné značenie upravíme vlastnými silami

Dobre viditeľné cestné značenie prispieva k bezpečnosti na cestách, ale aj k efektívnejšiemu využívaniu parkovacích miest. Na cestách 3. a 4. triedy, ktoré sú v správe mestskej časti, je na mnohých miestach potrebné obnoviť krajnice, čiary na cestách i značenie parkovacích plôch. „Objednať si túto službu u externých dodávateľov je finančne náročné, preto sme hľadali efektívnejšie spôsoby,“ hovorí riaditeľ EKO - podniku verejnoprospešných služieb Ing. Robert Molnár. „Po dohode s vedením mestskej časti sme zakúpili stroj na vodorovné dopravné značenie a cesty v našej správe upravíme vo vlastnej réžii. Keď dáme do poriadku

vlastné komunikácie, počítame s tým, že budeme schopní ponúknuť túto službu aj ostatným mestským častiam, prípadne súkromným prevádzkovateľom parkovísk a zlepšiť tak príjmy do rozpočtu a vlastné finančné hospodárenie,“ dodáva šéf EKO-podniku VPS.

(jš), snímka EKO-podnik VPS

Zachránia viac životov

Národný onkologický ústav otvoril kompletne zrekonštruovanú transplantačnú jednotku

Na Slovensku dnes už vari niet rodiny, ktorá by nemala skúsenosť s onkologickým ochorením. Preto rekonštrukcia a nové otvorenie špičково vybavenej transplantačnej jednotky na Klinike onkohematológie LFUK a NOÚ je význam-

izolácie. Najmodernejšia technológia pomohla zmeniť koncept pracoviska a zmierniť tento prísny režim. U väčšiny pacientov budú povolené návštevy blízkych, môžu používať komunikačné zariadenia, kontakt s okolím im zabez-

program. Transplantácie patria v medicíne k vzácnym život zachraňujúcim liečebným postupom, a platí to doslova.

Zapojili sa aj Novomešťania

Rekonštrukcia si vyžiadala finančné prostriedky vo výške 500-tisíc eur, pričom sumou 150-tisíc eur prispelo Združenie priateľov NOÚ a jeho partneri. Ak ste sa počas minuloročného novomestského Kultúrneho leta zapojili do vyhlásenej zbierky, alebo ste po výzve v Hlase Nového Mesta poslali príspevok na účet združenia, venovali ste peniaze na tento ušľachtilý účel.

Rozhodnutie, ktoré padlo pri čítaní Hlasu

Pravidelní čitatelia Hlasu si iste spomenú na článok o filozofii „Umenie liečiť – liečba umením“, ktorú v NOÚ uplatňujú. Riaditeľ NOÚ MUDr. Dolinský nám v rozhovore vysvetlil, že pri navracaní zdravia nejde len o ľudský prístup a vysoko odborné umenie lekárov. Psychické rozpoloženie onkologických pacientov sa snažia zlepšiť estetickým prostredím, využívajúcim aj rozsiahlu zbierku umeleckých diel, neraz darov od liečených pacientov.

Súčasťou slávnostného otvorenia novej transplantačnej jednotky bolo odhalenie obrazu Nedokončená cesta od

Len niekoľko dní pred prijatím prvých pacientov prestrihli symbolickú pásku dvaja lekári - minister zdravotníctva Viliam Čisláč a riaditeľ NOÚ Jozef Dolinský

nou správou pre všetkých pacientov i lekárov. Symbolickú pásku na novom pracovisku 21. mája slávnostne prestrihli minister zdravotníctva Viliam Čisláč a riaditeľ NOÚ MUDr. Jozef Dolinský za prítomnosti starostu Nového Mesta Rudolfa Kusého, sponzorov, významných hostí a zástupcov médií.

Pôvodné transplantačné pracovisko slúžilo verejnosti od roku 1992. Bolo na ňom vykonaných 1263 transplantácií krvotvorných kmeňových buniek, no dnešným nárokom už prestávalo stačiť. „Nejde len o techniku a modernejšie prístroje, nesmierne dôležitá je aj ľudská stránka liečby. Pacienti po transplantácii na niekoľko týždňov takmer úplne strácajú vlastnú obranyschopnosť, je nevyhnutné, aby boli v sterilnom prostredí. V minulosti nemohli používať mobilné telefóny, notebooky, návštevy na takomto oddelení boli nepredstaviteľné. To, samozrejme, veľmi negatívne vplývalo na psychiku hospitalizovaných ľudí, veď sa dostávali na tri až päť týždňov do ťažkej sociálnej

pečí aj bezplatné internetové pripojenie a LCD televízor v každej izbe,“ uviedol MUDr. Jozef Dolinský.

Najmodernejšia vzduchotechnika, ktorá bola vybudovaná samostatne pre transplantačnú jednotku, zabezpečí pretlakové vetranie a kontinuálnu výmenu vzduchu. Zároveň sa stará o kúrenie, chladenie a optimálnu vlhkosť vzduchu, čo vytvára najvhodnejšie podmienky na liečbu. Vďaka vzduchotechnike sa súčasťou každej izby stali toaleta a sprcha, ktoré v minulosti predstavovali možný zdroj nákazy. Počet izieb sa zvýšil zo štyroch na šesť, a to umožní nielen vyliečiť viac pacientov, ale aj rozšíriť transplantačný

Starosta Rudolf Kusý v rozhovore s darcom obrazu pánom Rudolfom Chmelom

Dielo s názvom Nedokončená cesta vyžaruje nesmiernu vnútornú silu umelkyne, napriek jej ťažkej životnej situácii je obraz plný pozitívnej energie

bývalej pacientky ústavu Ľudmily Chmelovej. Umelkyňa, žiaľ, napriek svojmu obrovskému odhodlaniu ťažkej chorobe podľahla, no boj nevzdala do samého konca. 21. januára sa dozvedela, že po osemnástich rokoch u nej opätovne prepuklo onkologické ochorenie. „Bol to mesiac, kedy Milka (ako sme manželku volali) plakala prvý, a zároveň poslednýkrát. Otázka, na ktorú nemá nikto odpoveď. PREČO zase ja? ...Potom prišiel jej pohľad, ktorý nepripustil žiadne pochybnosti. Začala bojovať a vrhla sa ako levica do najťažšieho obdobia svojho života,“ napísal v spomienke na manželku pán Rudolf Chmela. „Veľmi chcela odovzdávať svoj príbeh ďalej, aby prinášala vieru a nádej tam, kde iní nachádzajú len sklamanie a strach. Svojím životom, dielom a postojmi v posledných dňoch života posunula rebríček najvyšších cností a ľudských hodnôt do roviny, ktorá v dnešných časoch arogancie a domýšľavosti nad vlastnou dokonalosťou tak veľmi chýba.“ Keď rodina prežívala najsmutnejšie chvíle, prečítal si pán Chmela spomínaný článok v Hlase Nového Mesta. Z vlastných návštev poznal vynovené priestory ambulantnej chemoterapie, ktoré na neho urobili dobrý dojem. Pochopil, že NOÚ je miestom, kam obraz, z ktorého nesmiernou silou vyžaruje pozitívna emócia, patrí. Napísal list pracovníkom onkologického ústavu a venoval im výtvarné dielo spolu s finančným darom 1500 eur, ktoré vyzbierali priatelia a smútoční hostia na pohrebe namiesto kvetín. „Určite by si priala, aby toto jej dielo prinášalo

silu, nádej a chuť bojovať tým, ktorí to potrebujú najviac. Pacientom NOÚ Klenová,“ napísal.

„Chcel som manželke zorganizovať vernisáž, no nestihli sme. Dnes to už nejde, pretože väčšinu svojich obrazov podarovala priateľom a známym, čím v nich zanechala krásnu spomienku na spoločné chvíle. Keď človek zažije takúto situáciu, prinúti ho to zastať a zamyslieť sa nad vlastným životom. Vnímam to vo viacerých rovinách. Je to obrovská strata pre našu rodinu, no musel som obdivovať manželkinu odvahu

a vnútornú silu. Na druhej strane som sa stretol s neuveriteľne profesionálnym prístupom lekárov, robili svoju prácu s mimoriadnym úsilím. Odniesol som si z tejto skúsenosti iný prístup k životu, viac si uvedomujem, čo je dôležité a snažím sa žiť dobrý život,“ vysvetlil mi pán Chmela spôsob, akým spracoval

stratu životnej partnerky a udalosti, ktoré s ňou súviseli.

Pomoc tam, kde je potrebná

„Je krásne, že rozhovor vo vašom časopise vzbudil záujem a vyvolal tento sled udalostí,“ nadviazal na tému MUDr. Dolinský. Aj v medicíne je komunikácia s verejnosťou dôležitá, NOÚ informuje médiá, buduje pozitívne vzťahy k svojmu okoliu. „Transplantačnú jednotku môže verejnosť vidieť pri jej otvorení prvý a posledný raz. Hneď potom ju dokonale vydezinfikujeme a o pár dní prijme prvých pacientov. Potom sa už personál i návštevy podriadia prísnemu hygienickému režimu a vstupovať budú len v špeciálnych oblekoch.“

Ústav aktívne hľadá možnosti, ako získať prostriedky na drahú a náročnú terapiu. „Je veľmi dôležité, že všetky získané peniaze používame prísne a výlučne na rekonštrukcie jednotlivých pracovísk a financovanie moderného prístrojového vybavenia,“ zdôraznil riaditeľ a dodal: „Snažíme sa o to kontinuálne, teraz sa naša pozornosť upriami na vybudovanie Centra chirurgie prsníka, v rámci ktorého chceme ponúkať najmodernejšie terapeutické postupy.“

Jana Škutková, snímky archív NOÚ

Izby sú vybavené najmodernejšou zdravotníckou technikou, ktorá monitoruje a podporuje vitálne funkcie pacienta

Na Slovensku pribudne ročne 30 000 nových prípadov onkologického ochorenia. Včasná diagnostika a správna liečba zachráni život väčšine z nich a rakovina, aj keď je veľmi závažným ochorením, dnes už prestáva byť chorobou s tou najhoršou prognózou.

Ak je vo vašich silách pomôcť a chcete sa zapojiť do zbierky finančných prostriedkov na boj proti rakovine, môžete tak urobiť zaslaním príspevku na účet číslo 2625180899/1100. Prispieť môžete aj priamo prostredníctvom webovej stránky www.priatelianou.sk

Združenie priateľov NOÚ úprimne ďakuje za vašu pomoc a podporu.

V srdci sa človek nemení

Dve milé „rodinné“ slávnosti pre obyvateľov Nového Mesta sa obvykle konajú v rovnaký deň. V stredu 27. mája sme dopoludnia v Stredisku kultúry na Vajnorskej privítali našich najmladších občanov a popoludní zagratalovali jubilantom, ktorí už majú pár desiatok rôčkov za sebou. Starosta Rudolf Kusý aj poslanci miestneho zastupiteľstva popriali všetkým veľa zdravia i lásky. V útlohu veku ju dávajú rodičia deťom, príde však čas, keď sa úlohy vymenia. Lásku, pozornosť i starostlivosť rovnako potrebujú seniori od detí a vnúčat. Netreba k tomu veľa slov, krásne emócie a dobrú náladu najlepšie zaznamenali zábery fotografa.

*Jana Škutková
Snímky Boris Caban*

*Dcéрку Lucku privítali v rodine
aj náš šéfredaktor Marek Líška
s manželkou Jankou*

*Najstaršia dáma na podujatí pani
Alica Ištvančová oslávila 96 rokov*

Centrá včasnej intervencie dajú rodinám novú perspektívu

„Hračka tak ako aj odborná pomoc je dôležitá pre dieťaťko i pre rodinu, ak sa vyskytnú neočakávané komplikácie počas tehotenstva, pôrodu alebo po jeho narodení. Niektoré z nich sú nezvratné a môžu výrazne ovplyvniť kvalitu života celej rodiny,“ hovorí docentka MUDr. Ingrid Brücknerová, PhD., prednostka Neonatologickej kliniky intenzívnej medicíny LF UK a DFNSP Bratislava.

Rodinu nápor nových povinností prekvapí. Dieťa sledujú mnohí lekári a rodičia musia do denného harmonogramu vtesnať návštevy aj viacerých odborníkov. Každá ich zatažuje. Tieto a ďalšie problémy pomôžu rodinám dieťaťka so zdravotným postihnutím v období jeho raného veku zvládnuť Centrá včasnej intervencie (CVI).

Vznik CVI, ktoré poskytne pomoc deťom a rodinám s bydliskom v rámci celého Bratislavského samosprávneho kraja, podporila naša mestská časť. Pre jeho štart bolo toto rozhodnutie kľúčové. Poslanci na zasadnutí miestneho zastupiteľstva v apríli tohto roka jednohlasne schválili zvýhodnené nájomné na prenájom štyroch miestností na štvrtom poschodí administratívnej budovy na Háľkovej ulici. A šikovné odborničky z centra s pomocou svojich rodín priestory po krátkom čase oživil.

Na slávnostnom otvorení 11. júna 2015 vynikli na stenách živé farby loga, nová podlaha i nábytok a centrum sa dočkalo aj netradičného krstu bublinkami. Tie padali ako symbolický pozdrav na kufor naplnený ručne vyrobenými hračkami, ktoré poputujú ku všetkým budúcim klientom. Vozíť ho k nim budú špecialistky na prácu s rodinou dieťaťka so zdravotným postihnutím.

Riaditeľka PhDr. Erika Tichá, PhD. je skúsená špeciálna a liečebná pedagogička. Na snímke (vpravo) drží tortu s logom centra

aj PaedDr. Anastázia Kormanová, uznávaná klinická logopedička. K dispozícii budú psychologička Mgr. Jana Čajágievová, sociálna pracovníčka Bc. Alžbeta Padyšáková, špeciálna pedagogička Mgr. Jana Kružliaková a fyzioterapeutka Mgr. Viera Fedorová (na snímke stoja v poradí zľava). Celú rodinu usmernia v novej situácii, pomôžu jej zvládnuť neočakávané problémy a upriamia sa na skvalitnenie života dieťaťka, ktorému dokážu zmierniť rozsah komplikácií. Táto práca je nevyhnutne tímová a podľa potreby sa k nim pridajú aj ďalší špecialisti.

Rodina je aj v logu CVI. Tri rôzne veľkosti písmena „C“ symbolizujú tri osoby. Najväčšie „C“ je otec, ktorý rodinu chráni. Matka je „C“ strednej veľkosti a poskytuje ochranu dieťaťku, najmenšiemu „C“. Podľa riaditeľky bratislavského CVI je cieľom včasnej intervencie pomôcť rodičom s dieťaťom so zdravotným postihnutím nájsť novú životnú perspektívu. Integrovať sťažené okolnosti do stratégie vlastného života, prijať dieťa, hľadať pozitívne strán-

ky, naučiť sa svoj životný príbeh vnímať ako výzvu. Pani Andrea Pálffy-Belányi, ktorá takisto čelila nepredvídanej situácii po narodení dcérky, sa stala ambasádorkou celého projektu. Pridali sa aj ďalší, ktorí sa zaslúžili o vznik bratislavského CVI.

Včasná intervencia je nová sociálna služba v pôsobnosti žúp. Na Slovensku ju od minulého roka po prvý raz zaviedla novela Zákona 448/2008 o sociálnych službách. S realizáciou projektu na rozvoj tejto služby začala Nadácia Socia už v apríli 2014. Finančnú podporu získala z nadácie dánskej firmy Velux, ktorá vyrába strešné okná vo viacerých európskych krajinách, aj v meste Partizánske na Slovensku. „Do roku 2017 investujeme do rozvoja včasnej intervencie na Slovensku viac ako 1 milión eur z prostriedkov nadácie ako aj z asigračného mechanizmu 2%“, pripomenul Vladislav Matej, riaditeľ Nadácie Socia na otvorení v poradí tretieho slovenského centra.

„Služba včasnej intervencie patrí do pôsobnosti krajov, preto je ich úlohou už počas trvania projektu dopracovať legislatívu tak, aby dokázali financovať existujúce i nové centrá. Tých by malo byť na Slovensku okolo 20, aby pokryli dopyt po tejto službe,“ povedal Vladislav Matej. Rozvoj tejto služby sa podľa programov hodnotených v USA oplatí aj spoločnosti. A platí priama úmera, čím viac je vynaložených prostriedkov na včasnú intervenciu, tým vyššia hodnota sa vráti.

Katarína Šebejová, poslankyňa MZ
Snímka Boris Caban

Tržnica Bojárt vydala kľúče od pevnosti

Tržnica na Trnavskom mýte sa v druhej polovici mája na tri dni stala miestom dobrodružného hľadania pokladov. V pevnosti „Tržnici Bojárt“, ako autorka Kateřina

na Šedá nazvala svoj umelecký projekt vo forme spoločenskej hry, hľadali mladší aj starší hráči unikátne prvky, ktoré patria ku koloritu miesta a odpovedali na jednoduché otázky. Mohli sa týkať osobných vecí predajcov, vybavenia obchodov alebo samej tržnice. Úspešne vylúštené hádanky si súťažiaci zapisovali do katalógu a nazbierané body vymieňali za symbolické kľúče. Napokon šiesti najšikovnejší hľadači postúpili do finále, aby si vybojovali výhry v hodnote 600, 400 a 300 eur, za ktoré opäť môžu nakúpiť v tržnici. Umelkyňa sa inšpirovala seriálom Pevnosť Boyard, dobre známym aj divákovi na Slovensku. Vtipne použitý fonetický prepis názvu poukazuje práve na „ľudový“ charakter obchodného priestoru.

S iniciatívou smerujúcou k oživeniu tržnice a upozorneniu na jej architektonickú i spoločenskú hodnotu pre Bratislavu prišla organizácia tranzit.sk. „Tržnica je charakteristická výnimočnou postmodernou architektúrou, ktorej autorom je architekt Ivan Matušík. Od roku 1983 je tradičným miestom nákupov i stretnutí, na rozdiel od takmer unifikovaných obchodných centier je jedinečná. Predajcovia i zákazníci sa často poznajú, pre mnohých ľudí je jedným z mála miest, kde sa s niekým pohovárajú, či stretnú známeho. Chceme sem prilákať čo najviac návštevníkov, zapojiť do hry predávajúcich i kupujúcich,“ vysvetlila kurátorka projektu Lýdia Pribišová.

Mladá česká umelkyňa Kateřina Šedá sa zameriava na sociálne ladené filantropické projekty so zapojením veľkej skupiny ľudí a za sebou má už úspešné projekty v Nemecku, Maďarsku aj USA. „Keď som prvýkrát navštívila miesto, kde mal nový umelecký projekt vzniknúť, pripomenula mi budova tržnice nedobytnú pevnosť, svet sám pre seba. Paradoxne však ide o prostredie, kde sa ľudia poznajú, sú v priateľskom vzťahu. Návštevník si

všimne, že každý predávajúci je doslova originál, a tak pôsobia aj ich prevádzky a obchody. Túto jedinečnosť a neopakovateľnosť som sa pokúsila ukázať pomocou hry Tržnica Bojárt,“ uviedla.

Vzájomnú spoluprácu si pochvalovali organizátori aj manažment tržnice. „Pre nás je podobné spiestenie veľmi vítané, za nákupmi prišlo viac ľudí, aj predajcovia prijali na pár dní netradičnú novú rolu. Snažíme sa ukázať mladším návštevníkom, že nakupovanie v malom, ako to robievali naši rodičia, má niečo do seba a oproti supermarketu ponúka zase iné výhody. Je jasné, že čím väčší ruch a život bude vládnuť v tržnici, tým lepšie môžeme zabezpečiť služby pre našich nájomníkov. Minulý rok sme privítali mladých umelcov na festivale Tutti Frutti, umelecký projekt Tržnica Bojárt je ďalším krokom týmto smerom. Sme otvorení každému dobrému nápadu a plánujeme rôzne aktivity aj v budúcnosti,“ dodala Nikoleta Strižová, vedúca strediska Tržnica EKO-podniku VPS.

Do hry sa zapojilo viac ako 150 súťažiacich, z ktorých 23 postúpilo do sobotňajšieho finále. Až na tri výnimky sa pridali aj predajcovia. Najšikovnejšími hľadačmi boli Eva Mrekajová, Alena Kalivodová a Lukáš Kováč. Mnohí sa pri hľadaní artefaktov možno po prvýkrát poriadne poobzerali okolo seba a uvedomili si, že tržnica k veľkému mestu patrí. Je typická a originálna, aj keď v nej zákazníci nezberajú body na vernostnú kartu a nedostávajú tašky zdarma.

Jana Škutková

Snímky Martin Hlavica, Boris Caban

Peniaze od investora pre škôlkarov aj seniorov

Oprava chodníka na Račianskej, rekonštrukcia sociálnych zariadení a stavebné úpravy kuchyne v škôlke na Šuňavcovej, vybavenie denného centra seniorov na Sibírskej... Prvá časť peňazí, ktoré mestská časť Nové Mesto získala od investora novej bytovej výstavby v lokalite medzi Račianskou, Kominárskou a Škultétyho, už poslúžila na konkrétne investície v prospech občanov. Dovedna poskytne spoločnosť Penta Investments v rámci tzv. vyvolaných investícií Novému Mestu 230-tisíc eur.

Symbolický šek prevzal od investora ešte na jar starosta mestskej časti Bratislava – Nové Mesto Rudolf Kusý. Peniaze samospráva použije na projekty, ktoré

skvalitnia a skrášlia mestskú časť v okolí nového obytného komplexu Pri mýte. „Rozdeľia sa medzi plánované investície v blízkom okolí i také, o ktorých budú spolurozhodovať priamo naši obyvatelia žijúci v blízkosti rezidencie Pri mýte,“ povedal starosta Rudolf Kusý.

„Spoločne určite dokážeme, že dobré susedské vzťahy v lokalite Pri mýte nemusia byť mýtom,“ dodal Jozef Šimek, sales manažér v Penta Investments.

Jednou z prvých investícií, ktoré sa uskutočnili vďaka tomuto finančnému daru, je obnova sociálnych zariadení a stavebná úprava kuchyne v materskej škole na Šuňavcovej ulici. Na malej slávnosti pri príležitosti ich otvorenia sa za

krajšie priestory poďakovali vychovávateľia a deti milým programom, na ktorý pozvali zástupcov investora i mestskej časti.

(bor), snímka Jana Plevová

Klub na Vajnorskej ovládlo sústredené ticho

Na jarnom šachovom turnaji v klube seniorov na Vajnorskej sa 14. mája zišlo 28 hráčov z celej Bratislavy. Dvojice hráčov sa losovali takzvaným švajčiarskym systémom, pri ktorom počítač priradzuje do dvojíc hráčov na približne rovnakej úrovni, s rovnako získanými bodmi.

„Na Slovensku je medzi registrovanými šachistami 19 percent seniorov (hráčov starších ako 60 rokov), v Brati-

slave je to až 25 percent. Šachové kluby v denných centrách seniorov sú preto obľúbeným miestom stretnutí,“ hovorí pán Peter Faltan, predseda Bratislavského šachového zväzu. Mnohí náruživí hráči chodia za šachom práve na Vajnorskú, pretože tunajšie denné centrum je dobre dostupné a na rozdiel od iných klubov sa tu hrá každý deň.

Počas turnaja odohrali súťažiaci sedem kôl, partie sa hrali podľa pravidiel Rapid-šach 2 x 15 minút. Úlohu riaditeľa a rozhodcu turnaja zodpovedne zvládol skúsený šachista Ján Marko. Dohliadal, aby všetko prebehlo striktnie podľa predpisov. Víťazom sa tento raz stal Ľuboslav Koutný (klub Karlova Ves) so ziskom šesť bodov, druhé miesto získal pán Bukovčák s piatimi bodmi a na treťom mieste skončil pán Goga rovnako s piatimi bodmi (obaja DC Vajnorská).

Aj keď kráľovská hra namáha najmä mozog, športovci od námahy vyhľadli. O bohaté občerstvenie sa im postaral sponzor, a zároveň účastník turnaja pán Viktor Mikulášek, za čo mu účastníci

vyjadrili srdečné poďakovanie. Ceny pre víťazov, ale aj darčeky pre všetkých účastníkov venovali organizátori turnaja – Šachový klub Karlova Nová Ves, Denné centrum seniorov na Vajnorskej a opäť prispel aj pán Mikulášek.

Text a snímky Jana Škutková

VYÚČTOVANIE CENY TEPLA ZA ROK 2014

**BRATISLAVSKÁ
TEPLÁRENSKÁ, a.s.**

Bratislavská teplárenská, a.s., ako najväčší dodávateľ tepla na území Bratislavy, dodala v roku 2014 svojim odberateľom prostredníctvom dvoch sústav centrálneho zásobovania teplom spolu 783 GWh tepla. V porovnaní s ostatnými subjektmi pôsobiacimi v oblasti tepelnej energetiky na území mesta Bratislava má pre svojich odberateľov najnižšiu cenu tepla, ktorú si udržala počas celého roka.

V súlade s legislatívnymi predpismi Bratislavská teplárenská, a.s., zrealizovala v marci vyúčtovanie cien tepla za rok 2014 pre všetkých svojich odberateľov. Na jeho základe spoločnosť vrátila odberateľom 2,7% z maximálnej ceny schválenej ÚRSO na rok 2014, čo v celkovom finančnom vyjadrení pre všetky mestské časti, do ktorých dodáva teplo, predstavuje takmer 1,95 milióna eur s DPH. Za teplo dodané v rámci MČ Nové Mesto ide o vrátenie sumy vo výške 485 800,- eur s DPH.

Na vyúčtovanie skutočných nákladov na teplo za rok 2014 mala najväčší vplyv úspora nákladov na palivo, konkrétne zemný plyn a ťažký vykurovací olej. Svojou mierou prispeli k výsledku aj investície vynaložené na opravy tepelno-technologických zariadení výroby a rozvodu tepla, zamerané na rekonštrukciu sekčných uzáverov, aj modernizácia technologických zariadení s cieľom zvýšiť bezpečnosť, spoľahlivosť a hospodárnosť v procese výroby a distribúcie tepla a teplej vody.

Napriek dlhodobu najnižším cenám tepla v rámci mesta dokázala Bratislavská teplárenská, a.s., dosiahnuť uvedenými opatreniami ďalšie zníženie ná-

kladov a priniesť tak svojim zákazníkom dodatočný benefit v podobe úspory v jednej z najväčších nákladových položiek v rozpočtoch domácností i firiem - spotrebe energií.

Vážení spotrebiteľia,

do konca mája sú správcovské spoločnosti a bytové družstvá povinné zrealizovať podrobné vyúčtovanie pre svojich zákazníkov, domácnosti a firmy. Správca môže konečným spotrebiteľom rozpočítat len skutočne vyfakturované náklady od výrobcu (dodávateľa) tepla. To znamená, že jednotlivé zložky ceny tepla (variabilné a fixné náklady) sú aj pre správcu záväzné. Ak správcovi vznikli iné náklady súvisiace s rozvodom tepla a teplej vody, napr. vyregulovanie systému rozvodov, oprava ventilov a pod., mal by tieto náklady fakturovať v inej položke, nie v cene tepla.

V prípade nejasností a nezrovnalostí vo vyúčtovacích faktúrach kontaktujte Vašich správcov bytových domov.

Bratislavská teplárenská, a.s.

Kontakt: Bratislavská teplárenská, a.s., Bajkalská 21/A, 829 05 Bratislava | tel.č.: 02/57 37 21 11 | www.batas.sk

KULTÚRNE LETO V

Každú SOBOTU od 18.00

Koncerty na Kuchajde

Vystúpenia umelcov rôznych hudobných žánrov

- 27. jún **LAVAGANCE** (indie pop)
- 4. júl **MILLHOUSE, DEAL** (rock)
- 11. júl **Michal DAVID Revival** (pop, disco)
- 18. júl **DIXIELANDOVÝ FESTIVAL - LELIWA JAZZ BAND, FUNNY FELLOWS a hostia** (swing)
- 25. júl **BILLY BARMAN** (indie rock) už o 17.45
- 8. august **VEC** (hip-hop)
- 15. august **THE BUTTONS** (bigbít)
- 22. august **Pepa NOS, Igor CVACHO a 3DRIVE** (folk)
- 29. august **Peter LIPA Band** (džez)

V SOBOTU 1. augusta od 15.30

Detské dobrodružné leto na Kuchajde

Rodinný zábavný program, detské súťaže, atrakcie, Marcella a Sofia Molnárové, vystúpenie country kapely

Dve letné NEDELE od 17.00 do 19.00

Novomestská promenáda

Dychové koncerty v parku na Račianskom mýte

12. júl – GRINAVANKA

30. august – VESELÁ MUZIKA ZO STUPAVY

Za pomoc pri zabezpečení
Kultúrneho leta
ďakujeme partnerom

NOVOM MESTE 2015

Každý PONDELOK a ŠTVRTOK

pondelok od 18.00 do 19.00

štvrtok od 17.00 do 18.00

Letná joga na Kuchajde

Zacvičte si a relaxujte na čerstvom vzduchu

Každý UTOROK a PIATOK

utorok od 19.30 do 20.30, piatok 17.30 do 18.30

Fitness na Kuchajde

Bootcamp – unikátne tréningy, ktoré vám zlepšia kondíciu a vyformujú postavu

Každú STREDU a SOBOTU

v júli o 21.30, v auguste o 21.00

Letné kino na Kuchajde

Premietanie filmov na želanie, zahlasujte za svojho favorita na stránke kino.nakuchajde.sk

Každú SOBOTU od 17.00 do 22.00

Tanečné kultúrne leto

V Stredisku kultúry na Vajnorskej 21

Živá hudba a tanec – Čaj o piatej

Viac informácií o termínoch a vystupujúcich nájdete na:
www.banm.sk, kino.nakuchajde.sk, www.skvajnorska.sk

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ.

• t a s r •

Deň detí na Kuchajde: krst knihy, ekologická šou a kopec zábavy

Začiatok júna už tradične patrí deťom. Tie novomestské oslávili svoj sviatok – Medzinárodný deň detí – v miernom predstihu na Kuchajde. Mestská časť pre ne pripravila bohatý dvojdnový program. V piatok 29. mája zaplnili Kuchajdu stovky detí z našich škôl a škôlok aj celé rodiny. Okrem množstva súťaží, tvorivých dielní a iných atrakcií sa krstila aj rozprávková knižka Sedem zhavranelých bratov, pri čom nechýbala ani autorka Gabriela

Futová a herečka Kristína Svarinská. Na záver vystúpili s veľkou ekologickou šou známi speváci Thomas Puskailer a Martin Madej. Na druhý deň oslava pokračovala zábavno-súťažným programom Cesta rozprávkovým lesom, ktorý mestská časť zorganizovala s agentúrou Detské dobrodružstvá. Tohtoročný Deň detí na Kuchajde sa vydaril aj vďaka príjemnému počasiu.

(bor), snímka Boris Caban

Deviatáci sa učili hospodáriť

Od marca do júna sa novomestskí žiaci deviatych ročníkov vzdelávali v oblasti rodinných financií, občianskych zručností, ale získavali aj vedomosti o miestnej samospráve. Získané poznatky prezentovali 2. júna v interaktívnej súťaži v škole na Sibírskej ulici, kde súťažili o najúspešnejší návrh rodinného rozpočtu pre svoju budúcu rodinu v roku 2030. Projekt s netradičným názvom „Dokáž sociálne zručnosti pri získavaní finančnej gramotnosti“ podporilo Vzdelávacie centrum Nadácie pre deti Slovenska, ktoré už 15 rokov realizuje na Slovensku programy finančného vzdelávania. Vzdelávací program Škola rodinných financií je zameraný na sociálno-finančné vzdelávanie priamo v komunitách. Počas štyroch metodických stretnutí s lektorom pánom Pálkom si mladí ľudia osvojili zmysluplné poznatky, ktoré im pomôžu porozumieť základným finančným produktom. V živote sa žiaci s nimi budú bežne stretávať a ich znalosti výrazne ovplyvnia fungovanie rodiny. Projekt poukazuje aj na rastúcu osobnú zodpovednosť za finančné rozhodnutia.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Keď deti hrajú šach, učia sa matematiku

V Novom Meste nemáme šachistov len v klube seniorov na Vajnorskej. Stratégiu kráľovskej hry vstrebávajú aj školáci zo ZŠ Jeséniova na Kolibe. Šachovnicu tu vybudovali vo väčších rozmeroch priamo na školskom dvore a používajú ju ako interaktívnu učebňu. „Učím na našej škole matematiku, hľadala som teda hravý spôsob, ako naučiť deti logicky myslieť a zlepšiť tým aj ich schopnosť riešiť matematické úlohy. Inšpirovali ma k tomu zlé výsledky matematických testov v Európskej únii, kde sa Slovensko, žiaľ, prepadlo až kamsi

na posledné priečky,“ hovorí Zuzana Salíniová, riaditeľka ZŠ s MŠ Jeséniova. Nádejní mladí šachisti majú túto formu vyučovania radi a neprekáža im, keď sa „vyučovacia hodina“ trochu natiahne.

Text a snímka Jana Škutková

Škôlkari z Teplickej spoznávali mesto

Bohatý program pripravili v máji svojim zverencom učiteľky z Materskej školy na Teplickej ulici. Najprv ich potešilo bábkové divadlo, s ktorým zavítal do škôlky pán Stražan, majster tohto umeleckého žánru. Detské oči sa rozšírili úžasom, keď sa opona zdvihla a na improvizovanom javisku ožili starožitné klasické bábk. Po predstavení Zázračná Aladinova lampa si deti mohli vyskúšať, ako sa také bábk ovládajú. Aj keď mnohé z nich už vedia, ako sa volá z mobilného telefónu a poznajú tablety,

ozajstnú „divadelníčku“ skúsenosť zažili po prvýkrát. O týždeň neskôr si škôlkari vzali na plecá malé ruksaky a vybrali sa spoznávať Bratislavu. Na výlet ich odviezol vláčik Blaváčik, ktorý od samého rána netrpezlivo vyčkávali. Počas prehliadky mesta sa zastavili v prezidentskej záhrade a pochutnali si na maškrtách, čo im mamy zabalili. Do materskej školy sa vrátili plní nových dojmov.

Text a snímky Jana Plevová

Po brigádach máme krajší priestor na hranie

Za budovou Základnej školy s materskou školou Česká sa nachádzala asfaltová plocha a pieskovisko so starou šmykľavkou a preliezačkou, ohradené plotom na betónovom múriku. Deti trávia vonku veľa času, preto sa učiteľia s rodičmi rozhodli, že im tento priestor upravia krajšie. Plot odstránili, múrik pokryli drevenými doskami, čím žiakom vytvorili priestor

na príjemné posedenie. Na pieskovisku doplnili drevené herné prvky primerané veku školákov. Počas brigádnych dní sa deti, rodičia, učiteľia aj ostatní dobrovoľníci lepšie spoznali a spriatelili. Úspešnú akciu podporila Nadácia ČSOB grantom vo výške 2 200 eur v rámci projektu Rastieme s ČSOB.

Text a snímka Danko Kmeťová

Hľadá sa nový domov pre Kramárik

Pomôžte rodinnému centru nájsť ho

Na Uhrovej 18 je Kramárik otvorený už viac než dva roky. Za podpory Nového Mesta funguje od konca novembra 2012. Niekoľkokrát do týždňa má otvorenú herňu, organizuje kurzy, semináre, workshopy, dielničky a množstvo ďalších aktivít, ktoré spájajú deti i rodičov nielen z Kramárov. Celú organizá-

ciu centra zabezpečujú dobrovoľníčky - mamičky (na materskej dovolenke aj pracujúce) a vďaka participatívne rozpočtu aj jedna zamestnankyňa na niekoľko hodín týždenne. Teraz potrebujú pomôcť ony - s hľadaním nových priestorov pre obľúbené rodinné centrum.

Organizátorky intenzívne pátrajú po novom domove pre Kramárik, ale rady si nechajú poradiť aj od verejnosti. RC Kramárik potrebuje vyše 100 m², bezbariérový prístup pre kočíky, blízkosť MHD a, samozrejme, polohu v centre Kramárov. Ak o niečom takom viete, dajte vedieť na rckramarik@gmail.com

Polus vás zabáva rád!

Pre deti všetkých vekových kategórií prichystalo nákupné centrum nezabudnuteľnú detskú oslavu a prekvapenia pre najmenších pokračujú aj po prvom júni.

V Deň detí roztancoval drobcov aj rodičov opičiak Július, maskot značky Paul Frank. Spolu s ním sa starala o dobrú

tanca nechýbali ani súťaže o pekné ceny, maľovanie a množstvo iných atrakcií. Deti i celé rodinky si odniesli z Polusu veľa darčiekov a na pamiatku veselú fotku s opičkou.

Poriadny Deň detí sa nezaobíde bez sladkostí, preto sa k oslave pripojila aj škola varenia Radosť variť. Deti tu zdobili maľiny a originálnu tortu, ktorú Július

náladu tanečná skupina Estrellas Dance Group, programom sprevádzala populárna moderátorka a speváčka Lenka Prokopová-Debnárová. Okrem spevu a

osobne rozkrájal. Vraj sa po nej len tak zaprášilo!

Škola varenia v Poluse pravidelne pripravuje pestrú ponuku tematických kurzov, viaceré aj pre rodičov s deťmi. Zrozumiteľnou formou učí variť zdravo a chutne pre celú rodinu. Zážitkové lekcie varenia sa konajú každý mesiac, vždy pod taktovkou renomovaných lektorov - kuchárov a zabávačov v jednom. Pridáte sa?

Informácie o aktuálnych kurzoch aj o ďalších skvelých akciách (nielen) pre deti nájdete na www.polus.sk

Cyklotrás je stále málo – ani nie 4 km

Od verejného stretnutia venovaného cyklistickej doprave už uplynulo viac než dva mesiace, takže prišiel čas bilancovať, čo sme si na stretnutí naplánovali. Jedným z prvých krokov – nevelmi radostných - bolo zisťovanie skutočného stavu cyklotrás na území Nového Mesta. Povešť mestskej časti s najhoršou infraštruktúrou sa, žiaľ, naplno potvrdila. Ak totiž zrátame naše cyklotrasy v kilometroch, je ich menej než počet ranných dopravných zápch, ktorým sme každodenne vystavení.

Podme však pekne po poriadku. Ako sme vás informovali v minulom čísle, na spomínanom verejnom stretnutí sme vytvorili tri pracovné skupiny – doprava, šport a voľný čas, služby a údržba - a stanovili sme si nasledujúce ciele a kroky:

- budovanie nových cyklotrás
- rozpracovanie celkovej koncepcie a stratégie rozvoja
- začatie realizácie cykloprojektov schválených v participatívnom rozpočte na tento rok a pokračovanie v projektoch minuloročných
- príprava výstavby tzv. pumptrackovej dráhy pre deti a začiatočníkov

Súčasná situácia

Celková koncepcia samozrejme predpokladá dôkladné zmapovanie súčasnej situácie. Využívať bicykel ako dopravný prostriedok v našej mestskej časti – to chce, žiaľ, odvahy. Momentálne majú cyklisti k dispozícii menej než štyri kilometre cyklochodníkov, tie však na seba nenadväzujú a mnohé z nich dokonca už ani nie sú funkčné. Ide o nasledujúce úseky:

- Vajnorská (140 metrov) – Chodník vedie od bytovky Nová doba po odbočku k štadiónu Inter po východnej strane Vajnorskej, po združenom chodníku s chod-

cami. Oddelenie chodcov a cyklistov je spravené pomocou deliaceho prúžka. Dopravné značenie nie je udržiavané, preto na vyhradenej ceste parkujú autá.

- Vajnorská – od Odborárskej po Magnetovú (680 metrov) – Chodník vedie od Odborárskej po Magnetovú po západnej strane Vajnorskej, po združenom chodníku s chodcami. Oddelenie chodcov a cyklistov je spravené pomocou deliaceho prúžka, sčasti rozdielnym povrchom (dlažba/asfalt). Dopravné značenie nie je udržiavané, preto na vyhradenej ceste parkujú autá.

- Odborárska (786 m) - Chodník vedie od Vajnorskej po obytné domy na Odborárskej.
- Chodník do Mierovej kolónie z Rožňavskej (278 m).
- Tupého (195 m) - Novovybudovaný samostatný chodník na východnej strane Tupého po nové bytovky na Tupého 51. Chodník nemá bezbariérové ukončenie.
- Horská (2 000 m) - Trasa spája Krasňany s centrom, využívajúc obslužné vinohradnícke komunikácie mimo Račianskej. Označená je turistickým ukazovateľom na začiatku Sliačskej aj na križovatkách na Horskej. Trasa nie je označená dopravným značením, využíva vozovku na Horskej ulici.

- Sliačska – Prístup na cykloturistické trasy do Malých Karpát. Označená je turistickým ukazovateľom na začiatku Sliačskej. Trasa nie je označená dopravným značením, využíva vozovku na Sliačskej ulici.

Prioritné trasy

Druhým dôležitým krokom k postupnému vytváraniu celkovej koncepcie je stanovenie priorít, ktoré však musia zohľadňovať aj to, kto dané komunikácie spravuje. Podstatná časť cyklotrás bude musieť viesť po komunikáciách, ktoré nie sú v správe mestskej časti, ale magistrátu. Týka sa to predovšetkým veľkých a frekventovaných cyklotrás, ktoré prepájajú, presnejšie, mali by prepájať celú Bratislavu. Ide o tzv. radiály a okruhy. Priority na základe občianskych podnetov a súčasných možností spracoval novomestský cyklokoordinátor Ing. Stanislav Skyva do nasledujúcej podoby a navrhol nasledujúci postup:

1. Mestské radiály:

Cyklotrasa Vajnorská: Cyklotrasa zabezpečuje spojenie centra mesta s mestskou časťou Nové Mesto, na trasu sú priamo

Praktické služby cyklodielne za budovou knižnice na Pionierskej vyhľadáva čoraz viac cyklistov. Snímka Andrej Ďumbala

pripojené kapacitne významné ciele v oblasti: nákupné centrum Polus, rekreačná oblasť Kuchajda, železničná stanica Nové Mesto, rekreačná oblasť Zlaté Piesky.

Postup výstavby by sa mohol rozdeliť na dve etapy. V prvej, ktorá predstavuje lacné a rýchle riešenie, by sa obnovilo dopravné značenie na chodníku pred úradom mestskej časti Nové Mesto od obytných domov Nová doba po odbočku na Junácku. Ďalej by sa označil cyklopriebeh cez Junácku pred nákupné centrum Polus s nakreslením dopravného značenia pred Polusom a na Vajnorskej by sa obnovilo dopravné značenie na cyklotrase od Odborárskej po Magnetovú na západnej strane Vajnorskej, na združenom chodníku s chodcami. V druhej etape by sa doplnili a spojili nasledujúce cyklotrasy:

- Úsek Trnavské mýto – Bajkalská by sa viedol vo vozovke v nevyužívanom pravom jazdnom pruhu po oboch stranách Vajnorskej podľa vzoru na ulici Košická
- Úsek pred nákupným centrom Polus by sa viedol pozdĺž existujúceho chodníka
- Úsek Tomášikova – Zlaté Piesky by sa viedol po chodníku po oboch stranách Vajnorskej

Druhú mestskú radiálu predstavuje cyklotrasa Račianska. Cyklotrasa zabezpečuje spojenie centra mesta s mestskou časťou Nové Mesto, Krasňany a Rača, s priamym pokračovaním na trasu JuRaVa (Jur, Rača, Vajnory). Na trasu sú priamo pripojené kapacitne významné ciele v oblasti: internáty Mladá garda, železničná stanica Vinohrady, rekreačná oblasť Malé Karpaty.

Postup výstavby opäť možno rozdeliť na dve etapy. V prvej by sa obnovilo dopravné značenie na chodníku od Nobelovej ďalej do Krasňan, následne by sa viedlo po chodníku pozdĺž Račianskej.

V súčasnosti sa rokuje s investorom obytného súboru Slovany o výstavbe cyklotrasy pred týmto súborom. Mohlo by sa tak obojstranne nadviazať na novovybudovanú trasu. V druhej etape by sa tieto dve cyklotrasy doplnili a spojili.

Tretia mestská radiála je cyklotrasa Rožňavská – Trnavská. Táto cyklotrasa zabezpečuje spojenie centra mesta s mestskou časťou Nové Mesto, Trnavkou a Vajnory, s priamym pokračovaním na trasu JuRaVa. Trasa je budovaná v spolupráci s mestskou časťou Vajnory, a napriek tomu, že do Nového Mesta zasahuje len okrajovo, plní výraznú obslužnú funkciu tejto mestskej časti.

2. Mestské okruhy:

Cyklotrasa Bajkalská – Jarošova. Táto cyklotrasa zabezpečuje spojenie mestských častí Nové Mesto a Ružinov s nadväznosťou jestvujúcej trasy na Bajkalskej s trasami v Malých Karpatoch. Trasa je súčasťou 4. mestského okruhu. V rámci jej výstavby by bolo možné pripájať postupne tieto ulice:

- Jarošova – tu možno využiť nepoužívané chodníky spolu s časťami zelených pásov;
 - Bajkalská – treba zabezpečiť cyklistickú infraštruktúru pri výstavbe štadióna s následným pripojením na Jarošovu;
- Druhou cyklotrasou mestského okruhu je Tomášikova. Táto cyklotrasa zabezpečuje spojenie mestských častí Nové Mesto a Ružinov s nadväznosťou na trasu riešenú v súčasnosti na Tomášikovej s trasami na Vajnorskej a Račianskej. Trasa je súčasťou 5. mestského okruhu.

V rámci výstavby by bolo možné využiť široké chodníky po oboch stranách Tomášikovej.

Jednosmerky

Napriek tomu, že hlavné cyklistické ťahy môžu vzniknúť len v spolupráci s mestom Bratislava, svojím dielom môže prispieť aj mestská časť - v rámci komunikácií, ktoré

sama spravuje. Od občianskeho združenia Cyklokoalícia prišiel návrh zobraziť jednosmerné cesty pre cyklistov. Naš cyklokoordinátor pripravil súpis týchto komunikácií v jednotlivých štvrtiach aj s návrhom dopravného značenia a niektorých malých stavebných úprav. Napríklad vo štvrti Tehelné pole by sa takéto riešenie mohlo aplikovať na uliciach Bartoškova, Družstevná, Kalinčiakova, Pri starej prachárni, Športová a Trnavská.

Ďalšou možnosťou, ako sa naša mestská časť môže podieľať na rozvoji cyklo dopravy, je realizácia projektov participatívneho rozpočtu na túto tému. Po minulom článku o cyklotrasách hlásia dobrovoľníci zvýšenú návštevnosť, takže v tomto roku sa im podarilo opraviť už vyše šesťdesiat bicyklov. V čase písania tohto článku ešte stále bolo možné hlasovať o umiestnení bezpečných cyklostojanov, napríklad aj tu: <http://pr.banm.sk/liferay/cyklostojany>. Ak máte akýkoľvek podnet, respektíve by ste sa chceli zapojiť, kontaktujte nás a nášho cyklokoordinátora na cyklo@banm.sk. Dobrú správu o tom, že aj v našej mestskej časti cyklistov neustále pribúda, by sme mohli spoločne rozšíriť – že majú aj čoraz väčšie možnosti využívať tento spôsob dopravy bezpečnejšie.

Peter Nedoroščík, snímky Jana Škutková

Čo je to pumptracková dráha?

Je to uzavretý okruh na jazdu na bicykli, kde je možné jazdiť bez šliapania do pedálov. Skladá sa z nadväzujúcich vín a klopených zákrut, ktoré jazdcovi umožňujú udržiavať, a dokonca zvyšovať rýchlosť pomocou „pumpovania“ cez nerovnosti. Taká dráha je výborným prostriedkom na zdokonaľovanie cyklistických schopností – napríklad u detí a vďaka pohybu, ktorý zapája celé telo, je aj zábavnou formou tréningu fyzickej kondície. Na prípravu takejto dráhy sa podujalo občianske združenie Pedál v spolupráci s mestskou časťou. V súčasnosti sme vytypovali voľný priestor na realizáciu a keďže ide o územie v správe mesta, požiadali sme o zverenie tohto územia do našej správy.

Šampiónka Aisha si svoju paniu vybrala sama

Hovorí sa tomu osudové stretnutie. Bratislavčanka Michaela Brusnická pred dvanástimi rokmi dlho odolávala, kým sa definitívne rozhodla, že si šteniatko susedkinej fenky predsa len vezme. Dnes sa od seba prakticky nepohnú na krok a zbierajú spolu úspechy na rôznych psičkárskych súťažiach. Dvanásťročná „veteránka“ AISHA je od soboty 6. júna aj Novomestským psím šampiónom na rok 2015.

„Susedke som chodila venčiť fenku. Jej prvé šteniatko Aishu nikto nechcel, spočiatku ani ja nie, o ďalšom psovi som totiž vtedy neuvažovala. Avšak Aisha stále za mnou behala, takže si ma vlastne vybrala sama. A neľutujem, my sme si asi boli súdené,“ hovorí pre Hlas Nového Mesta pani Michaela. Aisha je ako miešanec (oriešok) dôkazom, že súťaže psích šampiónov nemusia vyhrávať len čistokrvné psy. Čerstvá šampiónka má za sebou viacero úspechov, posledný

získala len týždeň pred novomestskými pretekmi. Skúsená Aisha vyhrala titul Novomestský psí šampión 2015 v konkurencii päťdesiatich prihlásených psíkov, na ktorých čakali štyri zábavné disciplíny. Okrem toho sa vysoko umiestnila aj v sprievodných a čiastkových súťažiach.

Prijemné podujatie, ktoré Mestská časť Bratislava – Nové Mesto organizuje spolu s výcvikovým kynologickým centrom SAR DA na cvičisku na Turbínovej ulici, spestrili aj ukážky kynológov a karneval. Psíky sa so svojimi majiteľmi predviedli v kostýmoch od výmyslu sveta: ako baletky, v jazdeckom úbore, dokonca ako roznášači pizze. Najväčší úspech však u poroty zožala hliadka potápačov.

Novomestský psí šampión má za sebou úspešne už štvrtý ročník. Rastúci počet súťažiakov dokazuje, že toto podujatie si získava čoraz pevnejšie miesto v kalendári našich psičkárov.

Ján Borčín, snímka autor

V júni pomáhali dobrovoľníci

Doslova „veľké upratovanie“ zažilo Nové Mesto v sobotu 13. júna. Nadácia PONTIS v rámci projektu NAŠE MESTO oslovila firemných dobrovoľníkov, aby pomohli pri upratovaní a skrášľovaní tunajších sídlisk a plôch. Samozrejme, pripojili sa obyvatelia i členovia viacerých občianskych združení, väčšie či menšie skupiny usilovných pomocníkov sa zišli až na šiestich miestach.

V Mierovej kolónii, na sídlisku Dimitrovka, na Sovej ulici na Kolibe či vo vnútrobloku ulíc Družstevnej, Vajnorskej a Pri starej prachárni sa zametalo, natieralo i hrabalo, výsledkom boli čisté ulice a upravená zeleň. Súčasný stav podchodu na Trnavskom mýte sa neľmi páči

mnohým obyvateľom z okolia, preto sa tu zamerali na odstraňovanie graffiti. Na hokejbalovom ihrisku na Cádovej pokračovali dlhodobé práce na revitalizácii tejto športovej plochy. (jš)

Na Bielom kríži hľadájú riešenia

V sobotu 16. mája bolo na Bielom kríži rušno. Ráno sa tu zišlo vyše tridsať miestnych obyvateľov, aby sa pustili do čistenia parku a koryta potoka za železničnou traťou. Usilovné ruky naplnili odpadom dva kontajnery, vyhrabali lístie a suché konáre. Okolo fontány pozametali, a najmä odstránili ohorky po cigaretách. „Bielokrížanov však trápi, že veľké plochy na sídlisku sú pozemkami vo vlastníctve Istrochemu, ktorý sa o ne dostatočne nestará. Tráva je nepokosená, suché konáre ohrozujú okolo-

idúcich,“ hovorí Ľubica Križanová, tajomníčka miestneho občianskeho združenia. „Uvažujeme aj o tom, ako zabezpečiť, aby sa odpady nehromadili na miestach, kde sa zdržiavajú nepriprôsobivé osoby. Možno by pomohlo presunúť lavičky na miesta, kde budú viac na očiach,“ dodáva.

Jana Škutková
Snímka Boris Caban

Mamy aj staré mamy v máji oslavovali

Deň matiek sme v mestskej časti oslávili mnohokrakými spôsobmi. Oslava sa začala 12. mája koncertom s hitmi Karola Duchoňa, 17. máj bol pre všetky novomestské mamy sviatkom krásy a relaxu v Stredisku kultúry a v priebehu dvoch týždňov si svoje mamičkovské oslavy postupne usporiadali aj kluby seniorov. Na príjemné slávnostné popoludnie sme sa 18. mája zašli pozrieť do klubu na Nobelovej ulici. Tunajšie dámy prišli pozdraviť viacerí predstavitelia samosprávy. Osobne im zablahoželi k sviatku, porozprávali sa o denných starostiach i radoostiach a pri veselých tónoch hudobnej skupiny Felicitys si veru aj schuti zatancovali.

Z redakčnej pošty

Škola, na ktorú sa nedá zabudnúť

V júni sa zvyknú stretnúť bývalí spolužiaci, aby si pripomenuli krásne roky mladosti prežité v školských laviciach. V Novom Meste sa 17. júna zídu aj absolventky bývalého Pedagogického gymnázia na Kalinčiakovej ulici, neskôr Pedagogickej školy na Dunajskej ulici. Hoci sa v ostatných piatich rokoch stretáme každý rok, toto stretnutie bude pre nás zvláštne – oslávime 60. výročie ukončenia našej skvelej učiteľskej prípravy.

Bola to škola, na ktorú sa nedá zabudnúť. Vynikajúci pedagógovia i cviční učitelia nás denne pripravovali vedomostne, a najmä metodicky na zodpovednú prácu mestského či dedinského učiteľa. Mená ako Dr. Butvin, Sedlák, Gregorec, Višňovská, Stachovičová, Pivovarník, Macko, Václavíková, Beňo a celý rad ďalších zostali pre nás nezabudnuteľní. Škola sídlila v budove dnešnej Farmaceutickej fakulty na Kalinčiakovej ulici a cvičná škola bola hneď v susedstve. Neskôr sa Pedagogická škola presťahovala do budovy súčasného maďarského gymnázia na Dunajskej a praxovali sme na Grösslingovej.

Povolanie učiteľky nám pedagógovia vstúpili do srdca. Svedčí o tom fakt, že všetky, až na malé výnimky, sme v tomto neľahkom, často nedocenenom povolaní zotrvali až do konca.

Viaceré z nás vo funkcii pedagóga ovplyvnili aj deti v Novom Meste. Možno je ešte v pamäti bývalých žiakov meno Ida Dugovičová zo ZŠ Odborárska, Františka Krištofičová z Teplickej alebo Mikovíniho, Mária Szabová zo ZŠ Česká. Eva Budayová sa v škole v Mierovej kolónii venovala prírodovednej a ekologickej činnosti. Viera Hambeková, slovenská reprezentantka v plávaní, rozvíjala športové talenty v škole na Thälmannovej (dnes Za kasárňou). V škole vo Vajnorocho pracovala Anka Paláková, Zdenka Zemánková a doteraz aktívna folkloristka a čipkárka Ada Brúderová. Do školskej práce v Novom Meste tvorivo zasiahla aj Magda Vašinová ako učiteľka na Riazanskej, neskôr riaditeľka školy na Odborárskej a metodička OPS pri tunajšom odbore školstva.

Šesťdesiat rokov, to je aj jeden ľudský vek. Viaceré z nás sa tohto výročia nedožili. No my, ktoré sme to šťastie mali, so záujmom sledujeme, kam sa naše školstvo uberá. Pribudli technické vymoženosti, ktoré v našich časoch neboli. Ale stále platí, že najdôležitejšia je osobnosť učiteľa. Šťastná je škola, ktorá má veľa dobrých učiteľov, pretože práve ich ruka sa môže pozitívne podpísať na formovaní charakteru zverených detí.

Alica Šímková, snímky archív autorky

Dievčenská trieda 4. A pred 60 rokmi

Stretnutie v roku 2014

PRI MÝTE
rezidencie

primyte.sk

2.fáza

SPŮŠŤAME
PREDAJ

Kniha o modernej Bratislave. Čo hovorí o Novom Meste?

Pre Bratislavu bol vznik Československej republiky v októbri 1918 azda ešte radikálnejším prelomom než pre zvyšok Slovenska. Znamenal začiatok zmien dovtedy nevídaných. Prichádzali do nej noví ľudia s novými myšlienkami a predstavami. Z národnostne pestrého „provinciálneho“ Prešporka začala vyháňať prvé ratolesti moderná slovenská metropola. Do obrazu mesta vstupovali dovtedy neznáme črty, inštitúcie, nové budovy (tým najmodernejším pravouhlým vraveli vraj ľudia spočiatku „obludy“). Ornament ustupoval rovným líniam geometrických tvarov. Slovom, diali sa veci, nad ktorými mnohým ostával rozum stáť. Pravdupovediac, tento proces odštartoval už roky predtým Most cisára Františka Jozefa (1890), neskorší Starý most, ktorého oceľová konštrukcia bez ozdôb len celkom nedávno odišla do dejín.

Vo vydavateľstve Marenčin PT vyšla nedávno kniha o medzivojnovom vývoji nášho hlavného mesta **Moderná Bratislava (1918 – 1939)** od kolektívu autorov sformovaného na pôde Slovenskej akadémie vied. Podľa prvého konceptu Eleny Alexyovej sa na nej podieľali Peter Szalay, Katarína Haberlandová, Katarína Andrášiová a Nina Bartošová, ku ktorým sa pridali architekti z Ateliéru Bogár, Králik, Urban. Úlohy koordinátora, veľmi dôležitej pri takom množstve autorov, sa s úspechom zhostil Michal Bogár.

Vydavateľ, ktorý má na svojom konte už úctyhodný rad kníh o Bratislave (vyše sto!), priznáva, že doteraz sa dvadsiatym a tridsiatym rokom v jej vývoji vyhýbali, keďže prvú republiku vnímajú ako obdobie veľmi zložité spoločensky i v stavebnej kultúre – a nepochybne právom. Krst knihy *Moderná Bratislava* – krstili ju pravou dunajskou vodou – má preto pre nich mimoriadny význam.

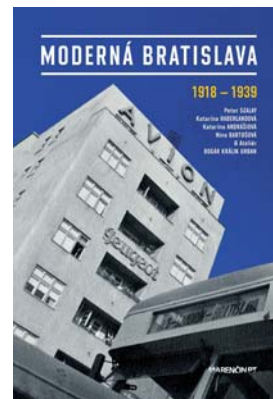
Ako vyznieva v kontexte publikácie vývoj Nového Mesta?

Čitateľ nášho časopisu narazí v príslušných kapitolách na myšlienky nie celkom neznáme. Hoci pri vzniku základného pôdorysu našej mestskej časti zohral dominantnú rolu priemysel, po vzniku prvej ČSR sa táto dominancia postupne vytrácala – české krajiny boli v tých časoch priemyselne vyspelejšie. Odtvtedy formuje Nové Mesto už dlhé desaťročia predovšetkým bytová výstavba. Od chudobných robotníckych kolónií, ktoré už zanikli, cez prvé dôstojnejšie pokusy o sociálne bývanie (mestské nájomné domy na Kutuzovovej, Mestskej, Sadovej, Tehelnej, architekt František Nechyba), až po bytové domy odrážajúce vtedajšiu úroveň bývania pre pracujúce vrstvy vrátane inteligencie v európskom ponímaní (Unitas, Nová doba). Nikde inde v Bratislave nie je tento vývoj dokumentovaný tak plasticky ako na území popri Vajnorskej a Račian-

skej ulici, medzi nimi a pozdĺž Šancovej. Navyše sa na tvorbe tohto bytového fondu, dodnes slúžiac

svojmu účelu, podieľal i rad autorov dobre známych z dejín našej a českej architektúry: Dušan Jurkovič (Legiodomy na Ursínyho a v okolitých uličkách, v spolupráci s J. Paclom), Emil Belluš (Vajnorská č. 14 – 18), Vojtech Šebor (bytový dom na Trnavskom mýte), autorské dvojice Weinwurm – Vécsei (Unitas, Nová doba), Balán – Grossmann (bytové domy na Legionárskej) a iní.

Jeden z „krstných otcov“ knihy, teoretik Matúš Dulla oceňuje najmä úzke spájanie dvoch neoddeliteľných stránok mesta, a to urbanistického nadhľadu a architektonických dominánt. Osvetľovanie ich vzájomnej súhry považuje za mimoriadne dôležité, lebo samostatne ani jedna z týchto dvoch stránok mesto nevytvorí. A čo je pri publikácii tohto charakteru obzvlášť cenné, je jazyk prístupný aj neodborníkom. Podľa slov recenzentky Eleny Alexyovej kniha čitateľa „chytí aj dynamikou výkladu“. Možno teda dúfať, že pomôže rozšíriť rozsah vedomostí o stavebnom vývoji a hodnotách Bratislavy, a osobitne našej mestskej časti. *Viera Vojtková*

Do škôlky už chodí viac malých Kolibčanov

Obdobie stavebných prác, ktoré kolibským deťom zneprijemňovalo pobyt v materskej škole, sa úspešne skončilo. Vďaka nadstavbe a rekonštrukcii pribudli v MŠ na Jeséniovej dve nové triedy, dve spálne, výdajňa stravy, jedáleň, ale aj miestnosť pre učiteľov. Moderná škôlka je jednou z najväčších v Novom Meste a od septembra ju bude navštevovať 123 detí.

Aby sa o svoju radosť podelili, pripravili deti a zamestnanci slávnostné otvorenie pre rodičov i ďalších hostí. Malí umelci zarecitovali, zaspievali i zatancovali, a potom riaditeľka školy Zuzana Salíniová so svojou zástupkyňou pre materskú školu Pavlou Bojnanskou a poslancami miest-

neho zastupiteľstva Andreou Vítkovou a Martinom Vlačíkom slávnostne prestrihli symbolickú pásku. V slovách poďakovania zaznelo ocenenie pre všetkých pracovníkov i rodičov, ktorí trpezlivo znášali obmedzenia a vzájomne sa podporovali, rovnako pre starostu a predstaviteľov mestskej časti, ktorí sa zaslúžili o realizáciu prestavby.

Že v „škôlke štyroch ročných období a rodinnej pohody“ sa komunitný duch udomácnil už dávno, bolo cítiť na každom kroku. Mamičky napiekli dobroty, otcovia pomohli pri príprave ohníska a večer sa všetci zišli na júnialese s opieľkou. O dobrú náladu nebola núdza,

na nezvyčajný nočný zážitok budú škôlkari ešte dlho spomínať.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Na kus reči prišiel host' z Ríma

Otvorené odpovede aj na tie najcitlivejšie otázky dával v rozhovore s Jozefom Banášom jeho hosť, katolícky kňaz Rasťo Dvorový. Náročná téma, myšlienky, nad ktorými sa musel hlboko zamyslieť každý účastník, ale aj ojedinelá duchovná atmosféra večera spôsobili, že júnová talkshow v Stredisku kultúry sa natiahla na viac než dvojnásobok obvyklého času. A keby vzácný hosť neodlietal ešte tej noci, stále by bolo o čom hovoriť.

Ku kňazskému povolaniu ho priviedlo rodinné zázemie, zároveň túžba postaviť sa na odpor bývalému režimu. „*Našiel som sa vo svojom poslaní. Prichádzajú momenty pochybností, krízy, ale to je požehnanie, človek s nimi musí bojovať,*“ uviedol mladý kňaz. Svoje štúdium ukončil v Ríme, dostal ponuku prednášať na kňazskom seminári v Izraeli, a tak sa zatiaľ domov nevrátil. V jeho slovách sa prejavovala nie-

len dôkladná znalosť teologických textov, široké jazykové vedomosti a schopnosť priblížiť poslucháčom prastaré výroky odhaľovaním ich pôvodných významov, ale aj nadhľad a tolerancia k ľuďom vyznávajúcim inú vieru či svetonázor. Nevyhol sa odpovediam na ťažké otázky, ako je financovanie cirkvi či odluka cirkvi od štátu, ani konfliktu medzi vierou človeka a cirkvou ako inštitúciou, ktorý dnes mnohí ľudia pociťujú. Bez ohľadu na to, či ľudia v sále považovali sami seba za veriacich alebo ateistov, pocit vnútorného obohatenia mali všetci. Nemáme často príležitosť stretnúť človeka, ktorý svoj život zasvätil duchovnému poslaniu a svoje hlboké presvedčenie dokáže odovzdávať zrozumie-

teľne, láskavo a s pochopením pre všetky ľudské slabosti.

O viac než príjemné doplnenie večera sa postaral hudobný hosť Róbert Šimek interpretáciou piesní Johnnyho Casha i svojich vlastných.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Júnová tancovačka

Veľká sála Strediska kultúry na Vajnorskej sa 4. júna zaplnila do posledného miesta. Mestská časť pozvala svojich seniorov na juniáles, ktorý usporiadala už po tretíkrát. Hudobná skupina Jano z Budmeríc zahrala tak veselo, že tanečné páry bez okúňania naplnili parket hneď pri prvých tónoch. Ľudové piesne i tanečné šlágre vytvorili tú správnu atmosféru a kto netancoval, aspoň si podupkával do rytmu. Mnohých potešili výhry v bohatej tombole. Na spravodlivé losovanie so zatvorenými očami dozerala zručná moderátorka Jana Vozníková, vedúca novomestskej knižnice.

(jš), snímka Boris Caban

Aby všetky mamy boli krásne

Šarmantný deň matiek v Stredisku kultúry Vajnorská sa opäť niesol na vlne pohody a dobrej nálady. Mamičky boli naozaj rozmaznávané, mali možnosť nechať si urobiť zmenu vizáže, uvoľniť sa v improvizovanom masérskom salóniku, alebo si len tak posediť pri dobrej kávičke. O deti sa zatiaľ postarali animátori, ktorí s malými návštevníkmi tancovali, šantili, ba vytvorili aj vydarené umelecké dielka.

Príťažlivosť módnjej prehliadky znásobila prítomnosť známych tvárí z televíznej obrazovky. Marcella Molnárová a Milo Král boli ako svadobný pár neprehliadnuteľní, v róbe nevesty zažiarila aj Zuzana

Vačková. Milo Král sa predviedol nielen ako model, prítomné mamičky prekvapil svojou hrou na klavíri a spevom. Že jablko nepadlo ďaleko od stromu, dokázala dcérka Marcelly Molnárovej pri milom speváckom vystúpení s mamou. Novinárika a spisovateľka Marika Studeničová s úsmevom rozdávala autogramy vo svojej novej knižke venovanej predovšetkým ženám. Organizátorov potešilo, že podujatie prilákalo nielen jednu vekovú kategóriu mamičiek - na návštevu prišli viaceré generácie, dokonca aj tri z jednej rodiny.

*Monika Luknárová
Snímka Boris Caban*

Kamelot privolával leto

Príjemný folkový večer zažili priaznivci brnianskej skupiny Kamelot 28. mája v Stredisku kultúry. Muzikanti vyčarovali atmosféru, ktorá priam lákala poslucháčov opäť vyraziť do prírody, na čunde i hudobné festivaly. Veď ako spieva (jś), snímka Boris Caban

Roman Horký v piesni Pálava: „*Ďalšie nádherné leto je teraz blízko nás i vás...*“ Na jeseň nás Kamelot poteší novým CD s názvom Vyznání.

Výtvarné spektrum

V máji si návštevníci Strediska kultúry na Vajnorskej mohli pozrieť výber z prác neprofesionálnych umelcov, ktorí sa zúčastnili 52. ročníka súťaže Výtvarné spektrum. V silnej konkurencii boli medzi ocenenými aj členovia výtvarných kurzov a výtvarného štúdia, organizovaných novomestským Strediskom kultúry. V tomto ročníku súťažilo 54 umelcov, ktorí prihlásili až 166 výtvarných diel. Víťazné práce postupujú do celoštátneho kola, ktoré bude v septembri 2015 v Trenčíne.

Monika Luknárová

Príd' medzi nás!

Novomestský športový klub 1922 pozýva všetky deti, ktoré majú rady futbal, do svojich radov. Máme záujem o deti všetkých vekových kategórií, ktorým nechýba chuť venovať svoj voľný čas najkrajšej a najpopulárnejšej hre na svete. Keďže futbal už nie je len doménu mužov, vítané sú aj budúce futbalistky. Tréningový proces prebieha pod dohľadom licencovaných trénerov, klub ponúka kvalitne upravené tréningové plochy (v prípade nepriaznivého počasia sú k dispozícii aj vedľajšie ihriská), možnosti rehabilitácie (masáže, sauna, vírivka).

Areál klubu sa nachádza na Tomášikovej ulici (pri jazere Kuchajda), oproti budove Slovenskej sporiteľne.

Ak máte záujem prihlásiť do NMŠK 1922 svoje dieťa, kontaktujte Ing. Petra Špacíra, mobil: 0905 312 204, e-mail: peter@nmsk.sk

Seniori súťažili o pohár starostu

Zdravý pohyb vo vyššom veku udržiava ohybnosť i kondíciu, na dôvažok prináša dobrú náladu. Novomestskí seniori sa rôznym pohybovým aktivitám venujú vo všetkých svojich kluboch, môžu využívať aj špeciálne posilňovacie zariadenia na Kuchajde, určené práve im. 10. júna sa zišli v športovom areáli Školak klubu na Športovom dni novomestských seniorov, aby si medzi sebou zasúťažili a stretli priateľov z ostatných denných centier. Povzbudiť v športových výkonoch ich prišli nielen predstavitelia miestnej samosprávy, malé mažoretky zo ZŠ Riazanská, ale aj olympionička a rekordérka v skoku do výšky pani Mária Mračnová. Pracovníci sociálneho oddelenia pripravili päť súťažných disciplín, v ktorých trojčlenné alebo päťčlenné družstvá zbierali body: hod na basketbalový koš, streľba na bránku futbalovou loptou, šípky, petang a hod lopťkou na cieľ. Najviac sa darilo seniorom z DC Stromová, druhé miesto si vybojovali členovia klubu Zlatý dážď na Račianskej a na tretej priečke sa umiestnili seniori z DC Sibírska. Víťazom sa však oprávnenne mohol cítiť každý, kto si v krásnom slnečnom popoludní rozhýbal telo a urobil čosi pre svoje zdravie.

Jana Škutková, snímka Boris Caban

INZERCIA:

HĽADÁTE BRIGÁDU NA LETNÉ PRÁZDNINY?

Staňte sa poštovým doručovateľom na pošte Bratislava 3, Tomášikova 54, 830 00 Bratislava. Bližšie informácie na telefónnom čísle 02/49 222 333, alebo 49 222 322.

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Voľné pracovné pozície v materskej škole na Letnej ulici:

- Na dohodu o vykonaní práce prijímame učiteľku s kvalifikačnými predpokladmi (ÚSV, odbor Učiteľstvo pre MŠ) a praxou min. 2 roky. Obdobie: september - december 2015
- Do trvalého pracovného pomeru prijímame asistenta pedagóga s kvalifikačnými predpokladmi (VŠ I. stupňa, odbor Predškolská a elementárna pedagogika) a praxou min. 2 roky. Termín nástupu: september 2015

Kontakt: tel.: 0903 761 016, e-mail: msletna7@gmail.com

feminia
pomáhame ženám

Otváracie hodiny:
Po – Pi 9.00 – 17.00

FEMINIA, Račianska 31,
831 02 Bratislava
tel.: 02/442 501 33
mobil: 0911 373 350
e-mail: moja@feminia.sk

Výdaj zdravotných pomôcok na poukazy

Stredisko kultúry BNM na Vajnorskej 21

Televízny a rozhlasový tábor

**FAJNOVÉ
LETO PRE DETI**

Vek: 7 až 15 rokov

Termíny: 6.-10.7. a 10.-14.8.2015

- návšteva budovy slovenského rozhlasu
 - návšteva pracovísk slovenskej televízie
 - návšteva TV Bratislava
 - základy réžie a tvorby scenárov s profesionálmi
 - stretnutie so známou osobnosťou
 - práca so slovom, moderovanie
- Darček: CD s fotografiami z tábora**

**Pitný režim a obеды zabezpečené,
skúsení lektori a inštruktori**

Cena: 90 eur, deti z MČ BNM 80 eur

**Pre firmy a podniky, ktoré majú záujem o program
pre deti svojich zamestnancov, ponúkame
letné tábory "na kľúč". Môžete si vybrať témy ako aj
termíny táborov podľa vášho výberu.**

Prihlášky a informácie: info@skvajnorska.sk, tel.: 02/44 37 37 60, 02/44 37 26 20, 02/44 37 37 71

Tanečné kultúrne leto na Vajnorskej 2015 vždy od 17. - 22. h

V rámci KL 2015 budú prebiehať už po štvrtý rok tanečné podujatia pod názvom **Tanečné Kultúrne leto 2015** s programom podobným ako na tradičných čajoch o piatej. Konferované tanečné podujatia so žrebovaním vstupeniek, súťažami a pod.

PROGRAM:

4. 7. HS PARTY TIME
11. 7. HS KARTAGO
18. 7. HS COLOR
25. 7. HS FORTUNA - Anna bál

Predpredaj vstupeniek:

1 hod. pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21.
www.skvajnorska.sk e-mail: info@skvajnorska.sk

1. 8. HS SATURN
8. 8. HS CHARLIE BAND
15. 8. HS COLOR
22. 8. HS PROFILY
29. 8. HS PARTY TIME

Zmena programu vyhradená!

Prenájom priestorov

na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie

Výroba reklamy

od vizitiek po transparenty i grafické návrhy

02/443 726 20

VÝHODNÉ CENY

02/443 725 12